

METODIKA MLUVNÍ VÝCHOVY DĚTÍ

Úvodem	8
Jak přistupovat k výchově dětského mluvního projevu	9
Kapitola 1 – PRÁCE S DĚTMI SEDMILETÝMI AŽ OSMILETÝMI	13
RYTMICKÉ CÍTĚNÍ A DRŽENÍ TĚLA	14
Slovo spojené s pohybem	14
1. cvičení – Kouzelné kalhoty	14
JAK SOUVISÍ DRŽENÍ TĚLA S HLASOVÝM PROJEVEM	17
2. cvičení – Hra na jezdce	18
Dramatická hra s říkadlem	19
Kapitola 2 – PRÁCE S DĚTMI OSMILETÝMI AŽ DEVÍTILETÝMI	23
MĚKKÝ HLASOVÝ ZAČÁTEK	24
1. cvičení – Někam se nám schovalo kotátko	24
2. cvičení – Na dveře tuká malý sourozenec	25
3. cvičení – Uvolněně ležíme, jako spíme	25
4. cvičení – Balónek	25
5. cvičení – Hra na žízňivého psa	25
6. cvičení – Divácký pokřik na sportovišti	26
DIALOG	26
7. cvičení – Hrajeme si na čertí školu	26
8. cvičení – Hra na Italy	26
9. cvičení – Spiklenec	27
10. cvičení – Dorozumívání s nahluchlým	28
RYTMIČNOST A MELODIČNOST ŘEČI	31
11. cvičení – Plácaná	31
12. cvičení – Hra na vyhazující koně	31
13. cvičení – Dešťové kapičky	33
14. cvičení – Byla jedna bublina	34
15. cvičení – Melodické modulace řeči	35
16. cvičení – Magický kruh	36
Kapitola 3 – PRÁCE S DĚTMI DEVÍTILETÝMI AŽ DESÍTILETÝMI	37
PRODLOUŽENÝ VÝDECH A ZÁKLADY DECHOVÉ OPORY	38
1. cvičení – Uvolňovací cvičení	38
2. cvičení – Prodloužený výdech	39

3. cvičení – <i>Uchází nám balónek</i>	39
4. cvičení – <i>Hututu</i>	40
5. cvičení – <i>Hra na ticho</i>	40
6. cvičení – <i>Hra na indiánské stopaře</i>	40
7. cvičení – <i>Nadechování do židle</i>	41
8. cvičení – <i>Hra na zvony</i>	41
REZONANCE NA PŘEDNÍ OPOŘE	42
9. cvičení – <i>Elektrická hlava</i>	42
10. cvičení – <i>Hra na včeličky</i>	42
11. cvičení – <i>Hra na sbíječku</i>	43
12. cvičení – <i>Hra na traktor</i>	43
13. cvičení – <i>Drak Játrozrout</i>	43
14. cvičení – <i>Hra na čápy</i>	44
15. cvičení – <i>Hra na slony</i>	44
TEMPO A RYTMICHNOST ŘEČI A ZŘETELNÉ VYSLOVOVÁNÍ VŠECH HLÁSEK	45

Kapitola 4 – PRÁCE S DĚTMI DESÍTILETÝMI AŽ JEDENÁCTILETÝMI	59
VNITŘNĚ HMATOVÝ SEBECIT A ROZEZNÍVÁNÍ HLASU	60
1. cvičení – <i>Hra na psovoda</i>	60
2. cvičení – <i>Těšme se na legraci</i>	61
3. cvičení – <i>Rozhovor z okna na ulici</i>	61
4. cvičení – <i>Hra na střelbu</i>	62
5. cvičení – <i>Hra na rychlopalné dělo</i>	62
6. cvičení – <i>Sirána</i>	62
SAMOHLÁSKY	63
I, Í	64
7. cvičení – <i>Hra na telegraf</i>	64
8. cvičení – <i>Hra na vítr</i>	65
9. cvičení – <i>Hra na bludičky</i>	66
10. cvičení – <i>Hra na vlny</i>	66
E, É	66
A, Á	67
11. cvičení – <i>Indiánský pokřik</i>	67
O, Ó, U, Ú, OU	68
12. cvičení – <i>Btíjou btíjou</i>	68
13. cvičení – <i>Jou jou jou jou</i>	68
14. cvičení – <i>Ladičky na O, Ó</i>	69
15. cvičení – <i>Ladičky na U, Ú</i>	70
16. cvičení – <i>Gungungungun</i>	70

RYTMICKÁ CVIČENÍ	73
17. cvičení – <i>Doprovod</i>	73
18. cvičení – <i>Hra s třídobým rytmem</i>	74
19. cvičení – <i>Rytmizování</i>	75
20. cvičení – <i>Rytmické hádanky</i>	75
21. cvičení – <i>Věta s jednoslabičnými slovy</i>	76
DIALOG	76
22. cvičení – <i>Dialog s mlčícím partnerem</i>	76
23. cvičení – <i>Dialog za skleněnou stěnou</i>	77

Kapitola 5 – PRÁCE S DĚTMI JEDENÁCTILETÝMI AŽ DVANÁCTILETÝMI..... 81

ZÁVĚROVÉ HLÁSKY .....

Nejčastější chyby .....

UPEVNĚOVÁNÍ DOVEDNOSTÍ .....

1. cvičení – *Moje tetka, tvoje tetka* .....

2. cvičení – *Kohoutí zápas spojený s říkadlem* .....

3. cvičení – *Čert tě vem* .....

4. cvičení – *Visí visatec* .....

PROSTOROVÝ CIT A POCIT PARTNERSTVÍ .....

5. cvičení – *Jak prostor určuje míru nádechu* .....

6. cvičení – *Hlásní na hradě Karlštejně* .....

7. cvičení – *Oslovování nablízko* .....

8. cvičení – *Oslovování kruhu* .....

9. cvičení – *Vyluka z pozornosti* .....

10. cvičení – *Dialog zády* .....

11. cvičení – *Voláme jako do studně* .....

12. cvičení – *Odkud volám* .....

13. cvičení – *Stojíme jako na mořském břehu a vyhlížíme loď* .....

RYTMICKÁ STRÁNKA ŘEČI .....

14. cvičení – *Bubnovaný dialog* .....

15. cvičení – *Dialog se zástupným textem* .....

16. cvičení – *Improvizovaný dialog s vědomým využitím temporytmických
a dynamických zrněn* .....

PAUZA .....

17. cvičení – *Každou novou myšlenku provází nový nádech* .....

Frázování .....

18. cvičení – *Zpráva v udýchání* .....

19. cvičení – *Soustředovací pauza* .....

20. cvičení – *Dialog s pomyslným partnerem* .....

DYNAMICKÝ CIT	97
21. cvičení – <i>Motivace dynamiky</i>	98
22. cvičení – <i>Dynamické variace</i>	100
VÝZNAMOVÝ PŘÍZVUK	101
23. cvičení – <i>Přízvuky v dialogu</i>	102
24. cvičení – <i>Hra na roboty</i>	102
25. cvičení – <i>Umístění významového přízvuku a podtexty</i>	102
MELODICKÁ MODULACE	104
26. cvičení – <i>Modulace otázky podle podtextu</i>	106
Kapitola 6 – PRÁCE S DĚTMI DVANÁCTILETÝMI AŽ TŘINÁCTILETÝMI	107
JAK BY MĚL VYPADAT KONDIČNÍ TRÉNINK	108
ÚŽINOVÉ A POLOZÁVĚROVÉ HLÁSKY	109
UPEVNĚOVÁNÍ A ROZVÍJENÍ DOVEDNOSTÍ	114
1. cvičení – <i>Hra na konferenciéry</i>	114
2. cvičení – <i>Hra na učitele</i>	114
3. cvičení – <i>Oslovování skupiny skupinou</i>	114
4. cvičení – <i>Pomyslný prostor – svolávání výsadkářů</i>	115
5. cvičení – <i>Pomyslný a skutečný prostor – horolezci</i>	115
6. cvičení – <i>Hádejte, kde jsme</i>	115
PRINCIPY KOMPOZIČNÍ	116
7. cvičení – <i>Hra na živly</i>	118
8. cvičení – <i>Stupňovaný společný zážitek</i>	118
9. cvičení – <i>Stupňované úsilí přesvědčit partnera</i>	118
10. cvičení – <i>Stupňování v kruhu</i>	119
Kapitola 7 – PRÁCE S DOSPÍVAJÍCÍMI DĚTMI	123
1. cvičení – <i>Kdo vystihne nejpřesněji „model“</i>	124
2. cvičení – <i>Hledáme důvod k výrazu</i>	124
3. cvičení – <i>Souvislost nálady s držetím těla</i>	125
Kapitola 8 – ZVLÁŠTNOSTI MLUVY PŘI HŘE S LOUTKOU	127
Závěr	131
Seznam použité literatury	132
Odborná literatura	132
Beletrie	133

VÝRAZOVÁ HLEDISKA MLUVENÉHO PROJEVU

Pedagogické podobenství o Aniče a kachňátkách (Místo předmluvy)	139
Úvod	140
Navázání slovní komunikace	141
Kapitola 1 – LOGICKÝ PŘÍZVUK, FRÁZOVÁNÍ A VĚTNÁ KADENCE	143
PRAKTICKÁ CVIČENÍ	149
Kadence oznamovací věty	149
Kadence tázací věty	150
Kadence věty zvolací a rozkazovací	150
Kapitola 2 – ESTETICKÁ STRÁNKA ŘEČI	153
Kapitola 3 – DYNAMIKA, PROSTOROVÝ CIT A POCIT PARTNERSTVÍ	159
Reálný prostor	160
Pomyslný prostor	161
Dynamický cit a dynamika řeči	163
Kapitola 4 – TEMPORYTMUS	167
Pauza	171
Kapitola 5 – GRADACE	175
Závěr	185
Seznam použité literatury	186
Odborná literatura	186
Beletrie	186
Poznámka redakce	188